

Žák rozpozná manipulativní komunikaci a používá vhodné strategie obrany proti agresi a manipulaci.

- U: Učitel v průběhu výuky vysvětluje podstatu manipulativního jednání, registruje a s žáky reflektuje situace „tady a teď“, v nichž se objevuje manipulace (upozorňuje na okamžiky, kdy žáci ve třídě použijí manipulativní komunikaci), vytváří/předkládá modelové situace, v nichž toto jednání mohou žáci rozpoznat.
- Ž: Žák dokáže (přiměřeně svému věku) definovat manipulativní jednání.
- Ž: Žák se v modelových situacích dokáže (přiměřeně svému věku) bránit manipulaci (např. prostřednictvím zásad asertivního jednání).
- Ž: Žák se v reálných situacích dokáže bránit manipulaci.

Žák charakterizuje projevy předstírání, klamání a lhaní v komunikaci; uvažuje o jejich účelu a aplikuje nástroje rozpoznání klamů v komunikaci.

- U: Učitel umožňuje otevřeně diskutovat o klamání, lhaní a jejich projevech (i ve vztahu k morálním důsledkům).
- U: Učitel vytváří žákům prostor, ve kterém mohou přemýšlet o tom, kdy ve svém životě klamou sami sebe (SLEDOVAT SPÍŠE OD VĚKU 12 LET).
- Ž: Žák popíše (přiměřeně svému věku) a reflektuje projevy předstírání a lhaní v komunikaci.

Oblast: Kooperace a kompetice

Žák popíše výhody a úskalí kooperace.

- U: Učitel seznámí žáky s výhodami a možným úskalím kooperace.
- Ž: Žák je (přiměřeně svému věku) schopen popsat výhody a možná úskalí kooperace.

Žák posoudí v konkrétní situaci, zda je výhodné použít kooperaci, nebo jinou strategii dosažení cíle.

- U: Učitel reflektuje s žáky situace, v nichž je výhodnější spolupracovat, nebo pracovat individuálně, příp. i soutěžit.
- Ž: Žák uplatňuje při řešení situací kooperativní, ale i jiné strategie.

Žák používá základní individuální a sociální dovednosti pro práci v týmu (seberegulace v situaci nesouhlasu či konfliktního jednání členů skupiny, dovednost odstoupit od vlastního nápadu, podřízení se vedení druhého, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet jejich myšlenky apod.).

- U: Učitel zadává žákům v průběhu výuky kooperativní úkoly a jejich prostřednictvím je učí jednotlivým dovednostem kooperativní práce.
- Ž: Žák dokáže (přiměřeně svému věku) pojmenovat své vlastní individuální a sociální dovednosti pro práci v týmu.
- Ž: Žák viditelně tyto dovednosti používá.